

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO IR MOKSLO MINISTERIJA

Juridinių asmenų registras, kodas 188603091, A. Volano g. 2/7, LT-01516 Vilnius,
tel. (8 5) 219 1225 / 219 1152, faks. (8 5) 261 2077, el. p. smmin@smm.lt, http://www.smm.lt,
atsisk. sąsk. Nr. LT30 7300 0100 0245 7205 AB bankas "Hansabankas", kodas 73000

Lietuvos švietimo darbuotojų
profesinei sąjungai

2007 - 11 - 23 Nr. 24-03-KcPav-451
į 2007 - - - Nr.

J. Basanavičiaus g. 29a-25
Vilnius

Kopija
Lietuvos Respublikos Vyriausybei

DĖL REIKALAVIMŲ

Vykdydami Ministro Pirmininko 2007 m. lapkričio 7 d. pavedimą Nr. 23-6671 išnagrinėjome Lietuvos švietimo darbuotojų profesinės sąjungos peticiją ir mokytojų reikalavimus.

Informuojame, kad atsižvelgdami į reikalavimą didinti švietimo darbuotojų atlyginimus numatome pedagogų darbo užmokestį vidutiniškai didinti nuo 2008 m. sausio 1 d. 15 proc. ir nuo 2008 m. rugsėjo 1 d. – 5 proc. Be to, mokytojams numatoma nuo 2008 m. rugsėjo 1 d. papildomai mokėti už 2,4 nekontaktinės valandos, o ikimokyklinio ugdymo auklėtojams, socialiniams pedagogams, psichologams ir kitiems pedagogams, dirbantiems pagal etatinio apmokėjimo sistemą, papildomai atlyginimus didinti vidutiniškai 9 proc.

Nuo 2008 m. sausio 1 d. bus vidutiniškai padidinti dar 20 proc. mokslo ir studijų institucijų vadovų, jų pavaduotojų, akademinų padalinių vadovų, jų pavaduotojų, mokslinių sekretorių, mokslo darbuotojų, kitų tyrėjų ir dėstytojų atlyginimai (didinant bazinę mėnesinę algą ir tarnybinio tarifinio atlyginimo koeficientą).

Be jau priimtų sprendimų dėl mokytojų atlyginimo didinimo, Vyriausybė yra numačiusi sudaryti darbo grupę ilgalaikiai pedagogų darbo užmokesčio programai parengti. Į šią darbo grupę kviečiami profesinių sąjungų, atstovaujančių mokytojams ir kitiems švietimo darbuotojams, atstovai.

Socialinės apsaugos ir darbo ministerija yra parengusi Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymo projektą, kuris baigiamas derinti atsižvelgiant į gautas ministerijų, profesinių sąjungų organizacijų, kitų institucijų pastabas. Įstatymo projekte siūloma maksimalius tarnybinių atlyginimų koeficientus padidinti 10 proc., taip pat turėtų būti reglamentuotas priedų ir priemonių mokėjimas. Biudžetinių įstaigų darbuotojų pareiginių algų dydžiai bus susieti su baziniu dydžiu, šiuo metu taikomu valstybės politikų, teisėjų, valstybės pareigūnų ir valstybės tarnautojų pareiginėms algoms apskaičiuoti. Didėjant baziniam dydžiui, kurį kasmet tvirtins Seimas, įvertinus praėjusių metų vidutinę metinę infliaciją ir kitų vidutinio darbo užmokesčio viešajame sektoriuje dydžiui ir kitimui poveikį turinčių veiksnių įtaką, kartu didės ir visų biudžetinių įstaigų darbuotojų, tarp jų ir pedagogų, darbo užmokestis.

Atsakydami į reikalavimą parengti „pedagogų pareigybės aprašą, kuriame nebūtų su ugdymu nesusijusių dalykų ir kuriam pritartų patys pedagogai“ kad, 2007 m. pavasarį buvo parengtas Pavyzdinio mokytojo pareigybės aprašo (toliau – Aprašas) projektas. Jis buvo išsiųstas derinti socialiniams partneriams (tarp jų ir profesinėms sąjungoms, atstovaujančioms pedagogams). Gauta pastabų ir siūlymų dėl Aprašo tobulinimo. Todėl švietimo ir mokslo ministro 2007 m. spalio 15 d. įsakymu Nr. ISAK-1987 „Dėl darbo grupės pavyzdiniam mokytojo pareigybės aprašui parengti“ sudaryta darbo grupė, į kurią yra įtraukti ir Lietuvos švietimo darbuotojų profesinės sąjungos ir kitų profesinių sąjungų atstovai. Rengiant Aprašą bus vadovujamasi galiojančiais teisės aktais ir bandoma derinti darbdavių ir profesinių sąjungų pozicijas dėl mokytojo funkcijų darbo apimties.

Dėl reikalavimo parengti ilgalaikę švietimo strategiją paaiškiname, kad Valstybinės švietimo strategijos 2003–2012 metų nuostatas yra patvirtinęs Lietuvos Respublikos Seimas 2003 m. liepos 4 d. nutarimu Nr. IX-1700. Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2005 m. sausio 24 d. nutarimu Nr. 82 yra patvirtinusi Valstybinės švietimo strategijos 2003–2012 metų nuostatų įgyvendinimo programą. Šiuo metu yra tobulinamos Valstybinės švietimo strategijos 2003–2012 metų nuostatų įgyvendinimo programos priemonės.

Atsakydami į reikalavimą įvesti stažinę pensiją pedagogams paaiškiname, kad pensijų klausimus pagal teisės aktais nustatytą kompetenciją sprendžia Socialinės apsaugos ir darbo ministerija. Pagal Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pateiktą informaciją valstybinės socialinio draudimo pensijos yra mokamos iš Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto. Šis biudžetas formuojamas iš dirbančių asmenų, apdraustų valstybiniu socialiniu draudimu, įmokėtų valstybinio socialinio draudimo įmokų (toliau – įmokos). Kadangi visi asmenys, dirbantys pagal darbo sutartį, narystės ar tarnybos pagrindu moka (už juos mokamos) nustatytas vienodo tarifo įmokas, socialinio draudimo pensijų sistemoje nenumatyta jokių išimčių ar išlygų vienai ar kitai socialinei ar profesinei grupei. Garantuojant visų pensijų gavėjų lygiateisiškumą, Valstybinio socialinio draudimo pensijų įstatyme (Žin., 1994, Nr. 59-1153; 2005, Nr. 71-2555, toliau – Pensijų įstatymas) nustatyta, kad pensijos dydis priklauso tik nuo įmokų mokėjimo trukmės (t. y. valstybinio socialinio draudimo stažo) bei šių įmokų dydžio (draudžiamųjų pajamų) taikant visiems apdraustiesiems vienodą senatvės pensijos amžiaus reikalavimą (skiriasi tik moterims ir vyrams nustatytas senatvės pensijos amžius). Tačiau galiojantys teisės aktai numato galimybę senatvės pensiją gauti anksčiau. Šiuo metu galiojančių teisės aktų pagrindu anksčiau gauti senatvės pensiją galima šiais būdais:

- išeiti į išankstinę senatvės pensiją 5 metais anksčiau, kaip numatyta specialiuose teisės aktuose, reikalaujančiuose, be kita ko, kad gavėjas 12 mėnesių prieš kreipdamasis pensijos būtų registruotas bedarbis;

- sudaryti pensijų kaupimo sutartis su pensijų fondo valdymo įmone pagal Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo (Žin., 1999, Nr.55-1765; 2003, Nr. 75-3473) nuostatas (kitais atvejais, dalyvauti trečiojoje kaupiamosiose pensijų pakopose). Tada iš šios pakopos galima gauti pensiją anksčiau, tačiau ne daugiau kaip 5 metais;

- galimas specialus papildomas įvairių profesijų darbuotojų, tarp jų ir mokytojų, aprūpinimas pensijomis. Tačiau tai turi būti daroma ne steigiant privilegijas kitų apdraustųjų sąskaita, o per papildomą profesinių pensijų draudimą, kaupiant papildomas pensijas mokytojams pagal Lietuvos Respublikos Seimo 2006 m. liepos 4 d. priimtą Profesinių pensijų kaupimo įstatymą (Žin., 2006, Nr. 82-3248). Jis numato galimybę kaupti papildomas profesines pensijas darbuotojų kolektyvo naudai dėl to sutarus su darbdaviu. Senatvės amžius, kurio sulaukęs asmuo įgyja teisę į profesinę pensiją, nustatomas darbuotojų kolektyvo ir darbdavio susitarimu, tačiau jis negali būti mažesnis kaip 55 metai (toks reikalavimas nebus taikomas, kai asmuo pripažįstamas nedarbingu ar iš dalies darbingu).

Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos nuomone, pažangesnis problemos sprendimo būdas – sudaryti vyresnio amžiaus mokytojams specialias darbo sąlygas arba juos perkvalifikuoti,

jei jie toliau negali dirbti šios profesijos darbo. Tai atitinka bendras ES nuostatas kuo ilgiau išlaikyti vyresnio amžiaus žmones darbo rinkoje, taikyti mokymosi visą gyvenimą principą.

Socialinės apsaugos ir darbo ministerija taip pat pabrėžia, kad siūloma nuostata įtvirtinti Pensijų įstatyme senatvės pensijos amžiaus lengvatą pedagogams atsilieptų pedagogų pensijų dydžiui – dėl mažesnio stažo jos būtų mažesnės. Antra vertus, jei pensijų dydis nuo to nemažėtų, pažeistume pagrindinius socialinio draudimo ir kartu socialinio teisingumo principus: būtų sukurta privilegijuota socialinio draudimo pensijų gavėjų grupė, kuri, mokėdama įmokas kaip visi, išmokas gautų kur kas palankesnėmis sąlygomis nei kiti įmokų mokėtojai.

Pažymėtina, kad pagal Švietimo įstatymo 49 straipsnio 1 dalies 4 punktą mokytojas turi teisę dirbti savitarpio pagarpa grįstoje, psichologiškai, dvasiškai ir fiziškai saugioje aplinkoje, turėti higienos reikalavimus atitinkančią ir tinkamai aprūpintą darbo vietą. Pagal Darbo kodekso 191 straipsnį normalias darbo sąlygas turi užtikrinti darbdavys.

Deja, ne visus iškeltus reikalavimus galima greitai išspręsti, tačiau esame pasirengę ieškoti būdų socialinių partnerių keliamoms problemoms spręsti.

Ministrė

Roma Žakaitienė

Stanislava Strolaitė, 2191115